Nr. 67 (15.157).
Ч. 67 (15.157).

Lwów, piątek 24. marca 1939.
Львів, пятниця 24. березня 1939.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok XL.
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.050
Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Січовики під Хустом.

Голгофта Карпатської України.

(Телефоном від нашого кореспондента).

Прага, 22. III. год. 12. вночі.

З карпатоукраїнського фронту прийшли вістки, що січовики нині передерлися з району Драгово під Хуст. Ці вістки повторює нинішня вечірня празька преса. Поза тим бої тривають. Здовж румунського кордону чутн все ще густу стріляниину, навіть гарматню. Мадярське військо обсадило вже цілий румунський кордон аж по Требушани, але в Чорногору не відважується йти, так, що гірська границя надалі необсаджена. Ціла велика свидовецька полонина, Рахівщина та Богдан зі своїми пралісами є надалі тереном боєвих операцій і здається мадяри не скоро заволодіють цією смугою. Зі самого Великого Бичкова пішло до Січовиків коло 2.000 селян. В інших селах реакція та сама, бо селяни, які втекли на схід від мадярського війська, оповідають страхіття про мадярську поведінку, головно в селах, які мали білі виборчі прапори. Жахливі є перші вістки, що їх принесли очевидці, яким удалося втекти з місцевостей вже після приходу мадяр. Вістки перевірені і певні. В Тятівщині, де багато мішаних мадярсько - русофільських та українських сіл, всі свідомі українські селяни згинули, з цілими родинами.

Чужинецькі журналісти, що ще перед трьома днями переїздили автами на шляху Севлюш Хуст—Тячево, бачили по селах по обох боках дороги маси трупів селян і січовиків. Багато з них обідрані уже до сорочки і босих. У деяких селах картини, що нагадують 1914-ий рік. У самім Хусті місце екзекуцій було коло електрівні, звідки щоранку вивозили гори трупів розстріляних при помочі скорострілів. Місто все ще живе в атмосфері жаху. В перший день бачили чужинецькі журналісти жахливі картини. Так наприклад дві групи побитих до крови січовиків, які падаючи несли під ескортою грубі бальки під готель „Централь", дістали приказ покласти бальки на землю і самим стати лицем до муру. Потім прицілювалися до них на команду кількакратно. Тортури були жахливі. Врешті їх відвели за місто. Бальки були призначені їм на шибениці. Такі випадки Голгофти української молоді, якої єдиною виною є любов Батьківщини, були на денному порядку.

Наносили мені тут люди вже нині досить такого матеріялу, але не можу взятися те все Вам переповісти. Нерви не витримують. Чи дійсно не може ніхто у світі злобутися на протест проти того, що діється тепер в Карпатській Україні? Таж людських жертв нараховують там уже нині на 30.000. Роман Голіян.

Ганебна роля ген. Прхалі.

В „Дойче Алльгемайне Цайтунг" появився репортаж з Хусту про події з 14-го березня у столиці Карпатської України. Автор репортажу описує докладно напад ген. Прхалі на січовиків та його „подвиги" у боротьбі з карпатоукраїнською армією.

Наради дипльоматів у Варшаві.

Мін. Бек приняв у середу 22. ц. м. англійського амбасадора у Варшаві Кенарда і мадярського посла де Горі. Одночасно віцемін. Арцішевський приняв амбасадорів Франції — Ноеля, Німеччини — Мольтке і Румунії — Франсовічія.

Хорвати дістануть незадовго автономію.

ПРЕМ. ЦВЕТКОВІЧ ІДЕ НА ПЕРЕГОВОРИ ДО ЗАГРЕБУ.

Авас повідомляє з Білгороду: В найближчому часі прем. Цветковіч виїде до Загребу на переговори з хорватською опозицією. У звязку з останніми заявами д-ра Мачека підкреслюють, що між провідниками хорватів і білгородським урядом дійшло до зближення поглядів.

180 ростріляних січовиків.

(Телефоном до „Українських Вістей")

Букарешт, 22. III. год. 11. вночі.

Мороз проходить крізь шкіру, коли довідуюся про те, що діється над крівавим кордоном. Приношу Вам трагічну вістку, що румуни видали мадярам 180 січовиків, які схоронилися на румунську територію. Це називається, що січовики самі домагалися того. Безпосередньо після передачі мадяри розстріляли всіх 180 січовиків. У селі Карпатської України (назви села ми в телефоні не зрозуміли — мабуть Бичків В. — прим. Ред. „У. В."), віддаленому 12 км. від Сиготу мадярські леґіоністи перевели масакру населення на очах мадярського війська, яке приглядалося цьому. Кількість жертв годі збагнути. Там попала в мадярські руки частина державного архіву, якого уряд не вспів вивезти.

Тепер виявляється щойно ціла нікчемна гра чехів. За ціну збереження свого нікчемного життя чехи ввійшли у змову з мадярами вже 14. ц. м. Напад ген. Прхалі на січовиків у Хусті наступив за попереднім порозумінням з мадярами. Чехи передали муніцію і зброю 4-ох своїх полків мадярам, а що не могли передати, знищили, щоб тільки не попало в руки січовиків. Зате мадяри обіцяли чехам пощадити їх. Чехи вписують у свою історію ганьби побіч видачі адм. Колчака ще Карпатську Україну. Нинішній румунський букарештенський щоденник „Курентуль" з 23. п. м приносить дуже довгу статтю п. н. „Карпатська Україна стала жертвою власного бажання", в якім відкриває саме ці таємниці. Статтю закінчує „Курентуль": Ми прогрішили би, як би не признали Карпатській Україні і Січі великого геройства.

В Букарешті залишився ще одинокий втікач з Карпатської України д-р Дзьобан. Він виїзджає до Югославії щойно завтра.

І. П.

Головні бої на схід від Рахова.

(Телефонат до „Українських Вістей")

Букарешт, 22. III., 12. год. вполудне.

Вчора намагалося перейти Тису 36 січовиків. Їх усіх мадяри висікли вогнем зі скорострілів. Тисою пливуть трупи. Ніхто їх не виловлює. Ця ріка є свідком дантейських сцен від яких стигне кров у жилах. З гір чутя відгомін стрілів. На основі оповідання румунських старшин, карпатоукраїнські сили сконцентрувалися на північний схід від Рахова, в силі коло 1.400 крісів і 18 скорострілів. Муніцію вони мають, лише харчові засоби зовсім вичерпалися. Голод є тепер їх найстрашнішим ворогом. Мадярські літаки часто кружляють над цілою територією. В долині Тиси оперує 4 полки гонведів та одна ескадра літаків, що має свій осідок у Сятині. Населення здебільша втікає в ліси. Мадяри подають у своєму комунікаті число вбитих мадярів на 280.

До Клюжу приїжджають постійно поїзди з утікачами. Їх залишають вже у Клюжі, де визначили для них приміщення в одним фабричнім будинку та в касарнях. Між утікачами українці творять тільки меншість. Їх число на коло 5.000 утікачів не перевищає 1.000. Найбільше терплять вони від чехів. Чеські старшини і урядники виявляють просто якусь зоольоґічну ненависть до українців. Серед румунів аґітують вони, щоб українців відсилати в Мадярщину, бо українці — це мовляв крайно терористичний елемент і правий і лівий та є вони на службі Німеччини. Чеський посол, який ще досі урядує, заявив румунському урядові, що він не цікавиться утікачами з Карпатської України, бо вони стали мадярськими громадянами. Знову мадярський посол заявив, що ті, які втікли з Карпатської України, не є мадярськими громадянами.

До Букарешту приїхали вчора д-р Мандзюк та д-р Дзьобан. У Сиготі перебуває між іншими полк. Стефанів. До довгої листи поляглих за волю Карпатської України треба ще вписати Горліс-Горського. Доля ген. Петрова і підполк. Филиповича невідома. Одні запевняють, що вони відступили з військом у гори; другі, що ген. Петрів застрілився в Хусті.

Президент о. д-р Волошин досі перебуває в Юґославії. Підчас свого побуту у Клюжі през. о. д-р Волошин списав дня 19. ц. м. у королівського намісника акт, який підписав крім през. д-ра Волошина представник сойму д-р Штефан. Ними представники Карпатської України заявляють, що Карпатська Україна воліла би приєднатися до Румунії ніж стати жертвою мадярського насиля.

Німцям не передам!..

Агенція Аваса повідомляє, що до чеського посольства у Вашингтоні прийшов представник німецької амбасади і зажадав у німецькій мові передати йому посольство. На те чеський посол відповів у чеській та словацькій мові: „Німцям не передам!"

Небезпека нових міражів.

Львів, 22. березня 1939.

„Французьке радіо із Штрасбурга подало, що Франція і Англія виступає в обороні Карпатської України!" — дзвонить нам до Редакції один знайомий. „Чи ви це чули?" „Ні, я особисто не чув, але чув це такий то громадянин". — „То хай той громадянин (відповідаємо) видрукує ту вістку у своїй газеті, бо ми цього не зробимо." „Чи наш політичний провід буде в цій справі щось робити?" — схвильовано запитує інший громадянин, який теж не має часу і такі справи полагоджує телефонічно. „Просимо звернутися під відповідною адресою" — відповідаємо. „Чому ви не містите палкого некрольоґу всіх героїв, що впали у карпатських боях?" — має до нас хтось інший претенсію. „Бо не знаємо ще цілком напевно прізвищ поляглих, щоденно приходять ще суперечні вістки і тому не хочемо наразитись на те, що живі могли б знайтись на списі мертвих"...

І т. д. і т. д. Коли б вірити телефонічним інформаторам, які діляться з Редакцією вістками, що їх почули на вул. Руській у Львові, то Карпатську Україну зайняли самі німці щонайменше 10 разів, румуни виперли з неї мадярів, а французи приготовані машерувати на поміч. Але такі сплітки ще — так мовити — нешкідливі, бо вони є тільки сплітками, які завжди в таких нервових днях родяться, кілька годин живуть і гинуть, щоб відступити місце новій сплітці. І не можна за це ремствувати на земляків, які живуть почуваннями та не всилі жити якоюнебудь іншою думкою. Природно, зрозуміло, інакше бути не може. Гірше представляється справа, коли річ іде про політичні комбінації, які повстають у головах схвильованих та зажурених громадян, — гірші ті поквапні нові „концепції", що їх дехто готов уже приймати та вщерть виповнювати ними місце, осиротіле після фанатичної віри в німецьку опіку над Карпатською Україною.

„Літвінов в обороні Карпатської України!" — захлистується дехто з захоплення та свідомо чи несвідомо, просто у своїй безмежній наївности суґерує землякам — проголосити цим разом Літвінова своїм новим „татом". Як же би інакше? Досі був один „тато" — тепер мусить бути інший, бо взагалі без якогось „тата" дехто з наших людей не може жити. Є такі, які обурюються на правопис, який каже писати також рідну національну назву з малої букви, не вживають ніколи вислову „нарід", тільки „нація" з великим „Н", українців нараховують у світі від 50-ти міліонів вгору і на окреслення української сили не мають достаточних слів: але коли склались обставини, що вислів про **„віру у власні сили"** перестав бути пустим згуком для свята, **тільки виріс до висот реально-політичної конечности,** — тоді без „тата" не можна обійтись ані 24 години. Як не цей, то той, як не той, то хай би третій, аби конче хтось ним був. І то зараз, негайно, в оцю мить, навіть не спитавши і не перевіривши, чи той кандидат на „тата" хоче прийняти на себе цю місію. І ще більш невідомо, як той новий український „тато" у практиці виконав би свою опіку.

А проте є вже люди, які цілком щиро й переконано доказують, що треба мерщій творити якусь нову партію на зразок колишньої УПП (Української Партії Праці). Іншими словами: поворот до політичного радянофільства. Зачуваємо, що дехто мотивує потребу такої нової орієнтації арґументами славянської спільноти. Ті самі арґументи, які завжди виринали при всякому політичному русофільстві, без огляду на державний устрій, систему і режім у Московщині.

Що можлива небезпека відродин радянофільської течії — це ми відчули моментально, на першу вістку про відмову III. Німеччини підтримувати надалі змагання карпатських українців, оперті на німецькій таки тезі з Мінхену і Відня. Коли Совіти вертаються до ролі поважного міжнародного чинника для Англії, яка їх послідовно відсувала в тінь та помагала політично ізолювати, і для Франції, яка приготовлялась виповідати франко-совітський пакт, то не можна дивуватись, що й у частині наших громадян реакція на останні події викликує образ Росії. А проте різниця між зворотом у закордонній політиці будької держави та зворотом у напрямних української національної політики величезна: **мусимо мати безупинно на увазі, щоб якимось таким зворотом ми не здискредитували себе взагалі як політично зріла нація!**

Про можливости т. зв. східної української орієнтації витратили вже українці море чорнила і друкарської мазюки. І напевне прийдеться до тієї теми вертатись ще не раз і не двічі. Дозволимо собі звернути увагу на одно: Поважний гурт людей, українських соціялістів, щиро і палко вірив у змогу співпрацювати з російськими большевиками. Це були колишні наддніпрянці так звані „незалежні" ес-деки та ліві ес-ери. В ході революції ставали вони тілом і душею комуністами. Були і старі українські комуністи ще зперед революції. Одних розстріляли негайно, ще поки прийшло до розмови про співпрацю (Щириця і тов., які залишились у Виниці у 1919 році після її евакуації урядом УНР), інші встигли ще віддати величезні послуги комуністичній ідеї та спільній совітській державі, — дехто з них на найвищих державних становищах не тільки у Сов. Україні, але й у самій Москві (Конар і ін.). Усіх їх „зліквідували", деякі покінчили самогубством. Української національної ідеї та взагалі українства не розстріляли, бо і Совітам це не під силу. **Але від стверджування факту, що в Києві таки станув могутній памятник Шевченка та що у тамошніх школах учать українською мовою страшенне ще далека дорога до висновку про потребу політичної співпраці та політичної орієнтації на Совіти!** Не маємо найменшого сумніву, що Совіти схотять теперішній момент і теперішню українську атмосферу використовувати для своїх цілей. Але тому почуваємо себе до обовязку перестерегти українське громадянство: **Не кидайтеся від пакту антикомінтернівського в обійми осідку Комінтерну!** Не замінюйте одної чужинецької великодержави, яка мала виключно власні цілі у використовуванні українського чинника, на ту другу великодержаву, яка тисячелітньою історією, від походу Андрія Боголюбського у 1169 році на Київ, доказувала та доказує свій підхід до українства, до української етнічної території і її багацтв та до українського народу, як людського матеріялу...

Нема нічого гіршого, як заміновувати гурра-патріотизм на дефетизм і панікерство. Очевидно, політична думка, яка знайшлась перед новими обективними даними, мусить деякі свої попередні тези ревідувати, перерішити.

Коли змінилися засновки міжнародньої політичної ситуації, то мусять змінитися теж і актуальні для української політичної тактики висновки. Але не робім ще тих висновків тоді, коли ми не знаємо всіх засновків. Не випереджуймо фактів, не спішімся так страшенне, **не хапаймось поквапно міражів, які знову можуть залишити по собі у наших душах і думках гіркий полин розчарування.**

Протиставмося взагалі всяким проектам мерщій приймати якісь рішення чи то у ділянці теоретичного формулювання нових українських політичних напрямків, чи тим більше щодо якихось конкретних політичних актів, звязків і заходів, бо всякі такі проекти причиняються сьогодні тільки до витворювання настрою панікерства. Хочби навіть даний громадянин мав найкращі інтенції та був особисто найрозумнішою одиницею, нервово найбільш опанованою, проте його слова про необхідність так-то переформувати нашу орієнтацію можуть сьогодні впасти на ґрунт абсолютно непідхожий під ніякі поважні постанови й викликати наслідок, що його він сам не бажав би.

Все воно непотрібне тому, бо **таксамо, як не** було раніш причини для екзальтації, **таксамо тепер нема ніякої причини для настроїв паніки.** Старáймось опанувати стоголову сплітку, яка тільки збільшує нервові настрої, не піддаваймося теж думкам, що яканебудь нова політична формула може нам сьогодні допомогти. Ніщо нам не допоможе, крім сильних нервів.

Ік.

З польської преси.

„Маслосоюз" і „криза українського руху".

Варшавський орґан оенерівців **„АБЦ"** умістив у найновішому числі (ч. 85 з 22-го березня ц. р.) статтю п. н. „Криза українського руху", в якій намагається заспокоїти польську прилюдну опінію твердженням, що українська справа, яка викликає „жах" серед деяких поляків не є така небезпечна.

„У деяких польських колах запанувала безнадійність, коли йде про українську справу. Ця безнадійність не має найменшої підстави. Не хочемо ні трохи хорувати на фальшивий оптимізм, не хочемо ні трохи легковажити собі української проблеми в Польщі. Але для нас безсумнівне, що вміло ведена пропаганда вщепила переборщену уяву про силу українського руху також у деяких колах польського громадянства.

„Останні місяці виказують зовсім виразно, що український рух серед руської людности переживає виразну кризу. Причини тієї кризи ріжні".

Перша причина тієї крізи „українського руху серед руської людности" — це останні події, які „виявили оманність надій" у звязку з Карпатською Україною.

„Коли взяти під увагу, що серед руського громадянства на Червенській Землі панує велика нужда, то туга за негайною розвязкою викликана не тільки політичними оглядами. Сьогодні, коли чудесний привид, що його створили українські провідники, розвіявся і зник, дух сумніву і розчарування поширюється в руському громадянстві. З цим явищем вяжеться поширення впливів комуністичної партії, яка досі не тішилася спеціяльним успіхом, бо крайні елементи находили собі місце у крайніх українських партіях.

Друга причина, на думку автора статті, — це розлам між старшим і молодшим поколінням.

„Старші українські провідники — це з правила суспільно вироблені люди, але з деякою опортуністичною настановою. Вони мають у своїх руках керму усіх господарських орґанізацій. В їх руках знаходиться українська преса. Політичною репрезентацією старшого покоління є УНДО. Молодше покоління є радикально-націоналістичне, не зносить компромісу, змагає до негайних вирішень. Ідейно стоїть під знаком ОУН. Керма українським громадянством далі в руках УНДО, але його провідники тратять опору в молодшому, рухливішому поколінні, звідти розростається в них деяке почуття слабости".

Шкода кожного слова опрокидувати чи спростовувати оті „ревеляції" про українську політичну організацію оенерівського „політика", про якого можна сказати нашою приказкою, що він „чув, що десь дзвонили". Але ця непоінформованість — це дрібничка в порівнянні з тим, що він повиписував далі.

„Останні роки довели до значного зменшення числа української молоді в середніх та високих школах. Діяли тут знову ріжні чинники. Передовсім українська людність пристосовуючись до закликів своїх провідників льокувала свобідну готівку в купно нової землі, а менше у вихованні власних дітей. Звідси від ряду літ замітне зменшення українських дітей у середніх школах. Сьогодні те зменшення видно й у високих школах".

Коли попередні „ревеляції" про політичну орґанізацію українського народу в Польщі можна було брати на рахунок непоінформованости автора, то ця реляція про причину зменшення української молоді в середніх та високих школах — свідома неправда, щоб закрити справжню причину правдивого факту. Але в дальшій частині статті невідомого автора ми читуємо ще цікавіші речі.

„Бачимо ще інші прояви, часом навіть праці, які є правильною спробою українського громадянства що потягає за собою також деякі відємні наслідки. Нпр. незвичайно корисна для українського громадянства праця „Маслосоюзу" доводить до великої смертности дітей. Ті повіти, що є тереном особливо пожвавленої діяльности „Маслосоюзу", виказують особливо високу смертність серед немовлят, кормлених коровим молоком та в наслідках нищить природний приріст серед греко-католицької людности: Провідники українського

починають вже це розуміти, але не можуть припинити праці „Маслосоюзу", бо він відграє надто велику ролю у житті українців".

Оті всі „ревеляції", „реляції" та „статистичні дані" дають авторові підставу твердити, що „ці факти відкривають великі можливости перед зорганізованою польською акцією". Кажуть, що наука не йде в ліс. Виявляється, що часами йде. О(буз) Н(ародово) Р(адикальни) не хоче нічого навчитися. Він ще далі вірить, що його концепція для вирішення української справи у Польщі єдиноспасенна. Як ця концепція виглядає, довідуємось з другої статті у тому самому числі „АБЦ" п. н. „Помилкові висновки". Ця передова стаття підписана буквами Й. К. — це відповідь на статтю „Часу", яку ми у вчорашньому числі зреферували.

„Консервативний „Час" — читаємо — стоїть сьогодні на становищі, що теперішня хвилина — це найвідповідніший момент на те, щоб управильнити польсько-українські відносини. Бо „Час" уважає, що невдача Підкарпатської Руси як самостійної держави мусіла дуже багато навчити українців і може схилити їх до того, щоб розсудно підходили до дійсности".

На думку п. Й. К. — це зовсім неправильне становище. „Українці — каже він — не можуть виректися концепції створення Великої України, бо це був би кінець українства як політичного явища.

„В українських плянах Червенська Земля відграє дуже поважну ролю. Українці уважають, що тут створилася їх політична концепція, що тут вони мають найбільш освідомлених прихильників тієї концепції. Тому навіть якби це сталося, що вони виреклися б Червенської Землі, то це завжди буде тільки умовне".

Але якби навіть це сталося — каже п. Й. К. — то українці могли би зректися Червенської Землі тільки за ціну допомоги Польщі у відбудові української держави на теренах сьогоднішньої Росії, тобто за ціну польської протисовітської політики.

„Чи „Час" — питається п. Й. К. — в сьогоднішньому нашому міжнародньому положенню схоче взяти на свою совість пропаганду протиросійської політики? І тому в нинішних умовинах нема мови, щоб дійти до порозуміння з українським рухом, це виявляється ще яскравіше, ніж колинебудь".

П. Й. К. борониться перед закидом „Часу", що оенерівці песимісти.

„Ні трохи! — каже п. Й. К. — Бо не уважаємо, шоб український рух був так звязаний з людністю, що заселює нашу Червенську Землю, щоб у деяких обставинах не міг узагалі перестати існувати. Руська людність, що заселює Червенську Землю зовсім не є одноцілa під оглядом своїх основних політичних тенденцій. Політичні події, які швидко розвиваються, можуть довести до того, що при сприятливих обставинах цей рух може бути підтятий у підставах. Віримо, що зуміємо довести до такого укладу фактів, щоб ця межа прибрала дійсні форми".

„Хіба такого переконання „Час" не назве песимізмом? — питається п. Й. К. Ні! — скажемо від себе — це найчистішої води оптимізм. Чи тільки він вийде п. Й. К. та його сопартійникам на здоровля?

100 МІЛ. НА СИРІВЦІ НА ЗБРОЄННЯ.

Військова комісія палати репрезентантів прийняла проект закону, на основі якого уряд Злучених Держав зможе закупити за 100 мільйонів долярів сирівців, необхідних підчас війни, а саме: мангану, цини, хрому і ртути. Купно цих сирівців розложене на 4 роки.

КОНФІСКАТА АНГЛІЙСЬКИХ ЧАСОПИСІВ.

ЛЬОНДОН. Райтер. Німецька поліція знову сконфіскувала англійські щоденники.

Литва відступила Клайпеду Німеччині.

ДИРЕКТОРІЯ ВЖЕ ПЕРЕБРАЛА ВЛАДУ У КЛАЙПЕДІ.

КОВНО, ПАТ. Появився офіційний комунікат такого змісту:

РАДА МІНІСТРІВ ПОІНФОРМУВАЛА ЧЛЕНІВ ПАРЛЯМЕНТУ ПРО СИТУАЦІЮ, ВЗЯЛА ПІД УВАГУ СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ ТА ПОГОДИЛАСЯ ПРИЙНЯТИ НІМЕЦЬКІ ДОМАГАННЯ ВІДДАТИ КЛАЙПЕДСЬКИЙ КРАЙ.

В СЕРЕДУ ВИЇДУТЬ УПОВНОВАЖЕНІ ПРЕДСТАВНИКИ ЛИТВИ ДО БЕРЛІНА, ЩОБ УПОРЯДКУВАТИ СПРАВИ, ЗВЯЗАНІ З ПЕРЕДАЧЕЮ КЛАЙПЕДСЬКОГО КРАЮ.

КЛАЙПЕДА, Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Ціла влада у клайпедськім краю перейшла в руки директорії.

Литовський губернатор заявив директорові внутрішніх справ Бетхерові, що литовські уряди вже не виконують ніякої влади у Клайпеді.

Шавлісів збирають у збірних точках, відводять до касарень та роззброюють.

Клайпедська радіовисильня перестала надавати литовські авдиції та надає лиш німецькі.

——о——

Концентрація румунської армії „на вправи".

РУМУНІЯ НЕ ЗДЕМОБІЛІЗУЄ СВОЇХ ВІЙСЬК СКОРІШЕ, ЯК СУСІДИ.

БУКАРЕШТ, АТЕ. У висліді наради короля з премієром і шефом генер. штабу рішено покликати під зброю частину резервістів. Цю концентрацію переведуть далеко від кордонів, лише з огляду на вишкіл.

Не зважаючи на те, підкреслюють, що коли краї, які тепер перевели частинну мобілізацію, здемобілізуються, також Румунія занехає концентрації для вправ.

САМОГУБСТВО НІМЕЦЬКОГО ДИПЛЬОМАТА

БУКАРЕШТ, АТЕ. Секретар німецького посольства Шмідт отроївся вероналем.

До аншлюсу він був членом австрійського посольства.

ЖИДІВСЬКІ ІМПОРТЕРИ З РУМУНІЇ БОЙКОТУЮТЬ НІМЕЧЧИНУ.

БУКАРЕШТ, АТЕ. Як говорять у господарських колах, чимало жидівських імпортерів з Румунії перестає робити закупна в Німеччині та роблять їх в інших краях.

НІМЕЦЬКО-РУМУНСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ НА МЕРТВІЙ ТОЧЦІ.

БУКАРЕШТ, РАЙТЕР. Торговельні розмови між Німеччиною та Румунією станули на мертвій точці.

Голова німецької місії їде до Берліна по інструкції.

Перед недалеким сербсько-хорватським порозумінням.

ІНТЕРВЮ Д-РА МАЧЕКА.

БІЛГОРОД. Аґенція Аваса повідомляє: Провідник хорватської селянської партії д-р Мачек заявив у інтервю з представником одної американської аґенції, що як югославянський уряд та сербський нарід, так і західні демократії можуть приняти хорватські домагання.

Хорвати не хотять зривати з Югославією та династією, але домагаються свободи. Цю справу необхідно розвязати в найближчому часі.

Мачек готов вислати представників до уряду, який обеднував би всі партії і довів би до розвязки хорватського питання.

Теперішнє міжнародне положення сприяє сербсько-хорватському порозумінню; ніякий поважний політичний чинник у Сербії не виступає проти полагоди цієї справи. Ціла сербська опозиція висловлюється за розвязкою хорватського питання.

Чехія не матиме парляменту?

З 450 ЧЕХО-СЛОВАЦЬКИХ ПОСЛІВ І СЕНАТОРІВ ЗАЛИШИЛОСЯ ЛИШЕ ДВІ ТРЕТИНИ.

ПРАГА, ПАТ. Як говорять у тутешних німецьких політичних колах, покищо годі припускати, щоб у Чехії та Моравії покликали до життя якунебудь законодатну владу.

Декрет, яким през. Гаха розвязав парлямент і сенат, мав лише формальне значіння, бо з 450-ох послів і сенаторів, вибраних ще перед 4-ма роками, залишилося до хвилини розпаду федерації лише коло 100 сенаторів і 190 послів.

З третини послів і сенаторів, що відпали від минулої осени, частина втратила мандати з огляду на зменшення території Чехо-Словаччини, у грудні усунено всіх комуністів, у лютім уневажнено 7 мандатів з Карпатської України, де розвязано всі партії.

ЧОЛОБИТНЯ ПЕРЕД ПЕРЕМОЖЦЕМ.

ПРАГА, ПАТ. Міністр нар. оборони Чехії та Моравії ґен. Сирови наказав чеським військовим, які ще залишились у війську, поздоровляти німецьких військових вищого або рівного ступня.

Як чеський президент і міністр закордонних справ приняли німецький протекторат.

Закордонна преса описує драматичну ніч у канцлерській палаті в Берліні, коли припечатано долю Чехії.

Гаха виїхав до Берліна з Хвальковським, переконані, що предметом розмов буде лиш поділ федерації на три незалежні держави. Тимчасом Гітлер відразу поставив їм ультимативні домагання, щоб вони приняли протекторат; він кричав, не допускаючи обох чехів до слова, що коли вони негайно не погодяться, літаки збомбардують Прагу. Опісля Гітлер дозволив їм порозумітися з Прагою та казав звернутися до Ґерінґа й Рібентропа по ближчі інформації.

На основі іншої версії Гітлер говорив дуже коротко: він предложив до підпису договір про устійнення протекторату, сам його підписав, та вийшов. Залишився Ґерінґ та Рібентроп, які змусили Гаху і Хвальковського підписати договір, водячи перами в їхніх руках по папері.

Бувший віцепремієр Словаччини арештований?

БРАТИСЛАВА, ПАТ. Глінкова ґвардія арештувала б. міністра Теплянського, якого през. Гаха по усуненні уряду о. Тіса заіменував віцепремієром. Теплянський займав високе становище у ґвардії о. Глінки.

——о——

Британський уряд не виступить проти німецького імперіялізму, доки не переведе сондажів.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Дипльоматичний кореспондент „Івнінґ Стандарду" стверджує, що ще передчасні є поголоски, немов би брит. уряд вже опрацював текст військової декларації держав про спільну поставу супроти всяких дальших актів німецької агресії. Тепер брит. уряд переводить сондажі, чи інші уряди підтримали б таку декларацію. Щойно по закінченні тих сондажів уряд рішить, чи дійде до декларації солідарности проти всякого замаху на мир.

Примусова втеча з Карпатської України на чужину.

Румунська преса пише, що до Румунії перейшло з Карпатської України поверх 1.000 українців. Між утікачами у Сиготі були між ін. проф. Бич, полк. Стефанів з дружиною і 11 гімназійних учителів з Рахова. В Сиготі заопікувалися утікачами представники Українського Громадянського Комітету: адв. Одовійчук з Сиготу, п. Микола Бабота і пос. Тулик, які прибули з Карпатської України разом з утікачами. Більшу частину утікачів відошлють до Югославії згідно з їхнім бажанням, дехто виїде до Відня, а деякі, між ними полк. Стефанів, залишаться в Румунії. Утікачі оповідають, що в Хусті відобрав собі життя вистрілом з револьверу ген. Всеволод Петрів, бо не міг пережити страшної трагедії молодої держави Карпатської України. Далі утікачі заперечують поголоски про смерть І. Романа, який став командантом „Карпатської Січи" по вбивстві Дмитра Клемпуша чехами під проводом ген. Прхалі в Хусті. Чехи, які ганебно поступили на Карпатській Україні, ще ганебніше поступають тепер з утікачами українцями вже навіть в Румунії. Доходить до того, що чехи кидаються з побоями навіть на жінок. Щойно румунська влада прикоротила їхні напади. Утікачами щиро заопікувалися представники Українського Громадянського Комітету, представники Червоного Хреста та місцеве населення.

—o—

Канц. Гітлер у Клайпеді.

ЛИТОВСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ПРИЛЕТІЛА ДО БЕРЛІНА НА ПЕРЕГОВОРИ.

Канц. Гітлер виїхав у середу з Берліна до Клайпеди. У Свінемінде канц. Гітлер сів на кружляк „Дойчлянд" і відплив до Клайпеди. Разом з ним поїхав командант воєнної маринарки адм. Редер, ген. Кайтель, ген. Боденшац, мін. Ламерс, державний секретар Штукарт та багато інших достойників. У Клайпеді сподіються кожної хвилини приїзду німецького війська. Всі уряди обсадила поліція та охоронні відділи націонал-соціялістів уже в середу в полудне. Литовські банки в Клайпеді замкнені. Жиди випродують за безцінь нерухомости і товари і виїзджають до Литви.

В середу пополудні прилетіла литовська делеґація двома літаками до Берліна під проводом мін. Урбшиса на переговори у справі передання Клайпеди Німеччині. Делеґацію привитав на летовищі державний секретар Вайцекер і литовський посол у Берліні Скірпа, який входить теж до складу делеґації. Німецька преса широко обговорює прилучення Клайпеди до Німеччини, підкреслюючи, що Литва має важні господарські інтереси у Клайпеді.

Перед виїздом до Берліна мін. Урбшис переслав німецькому послові у Ковні Цехліновi ноту, в якій вияснює мотиви рішення литовського уряду у справі Клайпеди. Нота стверджує, що мін. Рібентроп у розмові в Берліні поставив мін. Урбшиса перед альтернативою: або Клайпеда буде прилучена до Німеччини добровільно на основі договору або хід подій доведе до збройної акції проти Литви. Тому литовський уряд висловив свою згоду на прилучення Клайпеди до Німеччини, бо не мав іншого шляху, щоб утримати мир. Одночасно висилає своїх представників до Берліна, щоб обговорити умовини відступлення Клайпеди.

Литовська преса пише, що домагання Німеччини поставило Литву перед питанням: або віддати клайпедський край Німеччині або наразити на небезпеку незалежність цілої держави. Преса стверджує, що не зважаючи на втрату клайпедського краю литовці боронитимуть своєї волі, що є найдорожчим скарбом народу. Вкінці преса взиває литовське громадянство, щоб не попадало у зневіру, бо житиме вільне в нових межах своєї держави. Литовський уряд поширив винятковий стан, що обовязував дотепер у Ковні і ковенському повіті, на цілу Литву.

Прилучення клайпедського краю до Німеччини не викликало сильнішого враження в політичних колах Европи, бо — як підкреслює французька преса — справа Клайпеди була вже віддавна пересуджена.

Повна солідарність Риму з політикою Берліну

Агенція Стефані повідомляє: У вівторок відбулася в Римі 4-та сесія великої фашистівської ради, на якій Мусоліні обговорив в 1½ годинній промові основно міжнародне положення. По оживленій дискусії рада приняла таку резолюцію: **Велика фашистівська рада заявляє, що події в середущій Европі мають своє джерело у версайськім договорі і потверджує свою приналежність до політики оси Рим-Берлін саме тепер в обличчі погроз**, якими є створення спільного фронту із большевизмом проти авторитативних держав, що не приносить миру, але війну. **Рішення великої фашистівської ради** — пише Вірджініо Ґайда в „Джіорнале д' Італія" — **виснюють становище Італії. Італія залишиться вірною політиці оси в кожному випадку з таких причин: 1) реалістична політика Італії не зміниться під впливом таких або інших голосів европейської преси, що передбачує зміну фронту Італії супроти Франції; 2) між Римом і Берліном істнує солідарність національних революцій і солідарність нової цивілізації, що її вони створили; 3) всі італійці знають, що нова коаліція звернена не лише проти націонал-соціялістичної Німеччини, але також проти фашистівської Італії.** Новий бльок, що його організує Анґлія, має на меті створити коаліцію подібну до тієї, що її збудовано в 1935 р. проти Італії.

Італія перевела мобілізацію 4-ох річників.

Мовчанка Мусолінія на пропозиції Франції.

Добре поінформовані кола в Льондоні запевняють, що французький уряд звернувся до Мусолінія з конкретними пропозиціями у справі признання Італії господарських привілеїв в порті Джібутті і на залізничому шляху Джібутті—Аддіс-Абеба. Ці пропозиції уможливилиб Італії господарську експльоатацію Абісинії. Дотепер Мусоліні не відповідає на пропозиції, хоч їх предложено ще минулої пятниці. Французький уряд висунув згадані пропозиції — запевняють в Льондоні — в порозумінні з британським урядом. Прем. Чемберлен переконаний, що ініціятива французького уряду в цій справі може виявитись дуже корисною під політичним оглядом.

Ґенерал Франко ще не приняв марш. Петена.

Париська преса пише, що марш. Петен ще не вручив грамоти ген. Франкові. Причиною його спізненого виїзду зі Сан Себастіяну до Бурґосу є не лише погана погода, але також справа видачі червоної воєнної фльоти національній Еспанії. Червона фльота по останніх подіях у Мадриді втікла до Бізерти, воєнного французького порту в Африці. Тепер національна Еспанія домагається видачі цієї фльоти ще перед врученням грамоти новим французьким амбасадором. Франція хоче відложити цю справу до повної ліквідації червоної Еспанії або бодай до упадку Мадриду.

ЧЕСЬКЕ ПОСОЛЬСТВО В ЛЬОНДОНІ ЗАЛИШАЄТЬСЯ ДАЛІ.

Державний підсекретар Батлер заявив у палаті громад, що згідно з постановою британського уряду становище чехословацького шарже д' афер, дипльоматичного персоналу і чехословацьких консулярних аґентів покищо залишається без зміни.

—o—

ФРАНЦУЗИ ЗАЯВЛЯЮТЬ ЧЕХАМ СВОЮ СИМТАТІЮ.

Аґенція Аваса повідомляє, що 200 французьких послів вислало до чеського посла у Парижі письмо, в якому заявляють, що Франція ще більше, як досі, симпатизує з чехами.

—o—

ІНСПЕКЦІЙНА ПОДОРОЖ ҐЕН. ҐАМЕЛЕНА ЗДОВЖ НІМЕЦЬКОГО КОРДОНУ.

Німецька преса повідомляє з Парижа, що ген. Ґамелен відбуває інспекційну подорож здовж німецько-французького кордону. В політичних колах звертають увагу, що на основі одного з останніх декретів прем. Даладіє зреконструовано корпуси французької армії на французько-німецькім пограниччі.

—o—

НІМЕЦЬКІ ЛЕТУНСЬКІ БАЗИ В ІСЛЯНДІЇ?

Премієр Ісляндії, відповідаючи на інтерпеляцію соціялістичного посла, заявив у парляменті: Німецький уряд зажадав дозволу на будову летунської бази в Ісляндії спираючи своє домагання на старім договорі, що обіймає клявзулю найбільшого упривілеєння. Премієр вияснив, що Німеччина не дістане прав, яких не признано ніякому іншому народові.

ВИЇЗД МІН. ГАДСОНА ДО МОСКВИ.

Британський державний підсекретар закордонної торговлі мін. Гадсон відїхав з дружиною в середу 22. ц. м. до Москви. Разом з ним відїхали ті особи, які товаришили йому до Варшави.

НОВІ КРОВАВІ БОЇ В КИТАЮ.

Аґенція Домеї повідомляє, що японські війська переломили 3-ю лінію опору китайських військ на полудне від ріки Сію у провінції Кіянсі. Японські війська перейшли на другий бік ріки і є вже недалеко від Бунінґ. Китайці мають понад 1.000 вбитих. До неволі попало 600 китайських вояків.

По широкому світі.

— Воєнний литовський корабель „Президент Сметона" покинув у середу пополудні клайпедський порт, що перейшов до Німеччини.

— Марш. Ґерінґ приїхав до Сан Ремо на дальшу відпустку, яку перервав у звязку з подіями в Чехії та Словаччині.

— Болгарський прем. Кіосеіванов вернувся до Софії зі своєї поїздки до Анкари.

— Німеччина та Італія повідомили головний комітету неінтервенції, що перестають платити гроші на втримання комітету.

—o—

Самоуправні вибори.

ВИБОРИ ДО ГРОМАДСЬКИХ РАД У ЛЬВІВСЬКОМУ ПОВІТІ.

На терені львівського воєвідства висліди виборів до громадських рад виглядають так: в 2.224 громадах обсаджено 40.782 мандатів, з того поляки дістали 21.689 (20.344 в 1934 р.), українці 14.259 (15.364), русини 4.088 (3.006), німці 349 (436), жиди 388 (631).

—o—

Ред. Мацкевич у Березі Картузькій

ПАТ повідомляє: В середу 22. ц. м. заарештовано і вислано до табору в Березі Картузькій начального редактора виленського „Слова" Станислава Мацкевича. Ред. Мацкевич атакував у богатьох статтях на сторінках згаданого часопису на публичну опінію так, що підривав довіря до оборонної здатности держави, обнижував повагу державної влади, та ширив дефетистичні настрої у справах внутрішньої і зовнішньої ситуації держави противлячись акції національного обєднання в час потрібної консолідації польського громадянства.

АВАНС ПОНАД 35.000 УРЯДОВЦІВ.

Прем. Складковський затвердив аванс понад 35.000 урядовців. До 4-ої групи авансувало 12 осіб, до 5-ої 201, до 6-ої 767 осіб, а всі інші в числі понад 34.000 урядовців від 7-ої до 12-ої урядовців до нижчих груп

Припинили діяльність філії ТОВМ у Белзі.

Ми дістали відпис такого документу:

Starostwo Powiatowe Sokalskie.
Nr. 472/Stow. I./7/39.

Sokal, dnia 28. lutego 1939.

Do
P. T. Zarządu Stowarzyszenia p. n.
Filia T-wa Ochrony Mogił Wojennych
w Bełzie
do rąk Przewod. p. Katarzyny Myziukowej.

Na zasadzie art. 16. prawa o stowarzyszeniach z dn. 17. października 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808) **zawieszam** działalność stow. p. n. Filia T-wa Ochrony Mogił Wojennych w Bełzie, ponieważ działalność jego wykracza przeciw obowiązującemu prawu i ustalonym dla stowarzyszenia zakresowi i sposobom działania.

W szczególności stwierdzam, że rzeczone stowarzyszenie urządziło w dniu 2. lutego 1939 bez zezwolenia tut. Starostwa akademię ku czci poległych żołnierzy ukr., w czasie której odśpiewano zakazaną pieśń „Wy żertwoju" i wygłoszono przez Przew. Stow. referat o treści politycznej, propagujący hasła separatystyczne.

Powyższe okoliczności dowodzą niezbicie, że wymienione Stow. wykroczyło przeciw obowiązującemu prawu, a przez uprawnianie działalności politycznej przekroczyło swój statutowy zakres działania, co uzasadnia jego zawieszenie.

Od niniejszej decyzji służy prawo wniesienia odwołania do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie przez tut. Starostwo w terminie 14-dniowym, licząc od dnia następnego po doręczeniu. — Kierownik Starostwa: Bauer.

Це рішення староства доручено голові філії Т-ва Охорони Воєнних Могил п-і Мизюковій 17. березня ц. р. Філія вносить відклик до Воєвідства у Львові, в якому подає докази, що 1) філія у приписаному речинці зголосила програму зачіпленої академії, 2) що в часі цілої академії був присутній на салі „пшодовнік" поліції в мундурі, 3) що пісні „Ви жертвою" на цій академії взагалі не співали.

Ще про луцький собор.

Виступ польської письменниці Софії Коссак Щуцької.

В „Курієрі Варшавскім" появилася стаття польської письменниці Софії Коссак-Щуцької під наголовком: „Під гаслом справедливої ревіндикації". Стаття домагається ревіндикації багатьох православних святинь Волині, зокрема православного собору в Луцьку. Справедливість цього домагання авторка статті спирає на статистичних даних до речі, неточних, а саме:

„Число православних у Луцьку — каже вона — рівняється 6.000 душ. На це число вони мають 4 церкви. Католиків у Луцьку 20.000, не рахуючи війська. В них поезуїтський костел, ґарнізоновий костел (перероблений з церкви — В.) і маленька каплиця при семинарії. Необхідність повернення собору латинському обрядові очевидна"...

Не зовсім! Бо, по-перше, хтось підсунув п. Коссак-Щуцькій спеціяльно спрепаровані числа: офіційна статистика виказує в Луцьку католиків значно менше, а православних більше; по-друге, собор стоїть на землі, пожертвованій під православну церкву князем Василем Красним-Острозьким, яка невідомим способом перейшла до католиків; по-третє, православні в другій половині XIX. ст. перебрали лише рештки мурів і здвигнули сьогоднішній собор власними засобами; по-четверте, в Луцьку, згідно з історичними даними, було колись понад 16 церков, які в значній більшости щезли не з вини православних.

Гасло: „забрати собор, бо бракує костелів" — далеко розминається зі справедливістю, як із вищеподаних мотивів, так і з такого простого міркування: хіба православні винні, що колись у Луцьку було мало римокатоликів і вони мали мало костелів, а тепер наїхало їх багато і костелів бракує?

Тому-то трохи дивно, що п. Коссак-Щуцька, яка, буває, вміє поважно підходити до поважних справ, раптом у справі „ревіндикації" церков розминулася не лише зі справедливістю, не лише з офіційними статистичними даними, але й із повагою теми.

Для підкреслення цієї похибки авторки наведемо тут ще одно місце її статті:

„На Волині помічається катастрофальний брак костелів і ксьондзів".

Ось ілюстрація до цих слів:

У м. Чарторийську, в резиденції б. православних князів Чорторийських, по війні (недавно) відновлено б. уніятську церкву, а потім костел і віддано до вжитку католицького населення, яке складається в Чарторийську **з двох католицьких родин, а при костелі є пять духовних осіб.**

Отакий-то катастрофальний брак костелів і ксьондзів. Є нові осадничі кольонії, де може ксьондзів бракує, але-ж не можна цих фактів узагальнювати.

В.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Пленарне засідання сойму.

В середу 22. ц. м. відбулося пленарне засідання сойму, на якому прийнято одноголосно поправки сенату до буджету і до закону про інвестиції. Опісля сойм прийняв кілька законів, а саме: про водні меліорації, про облігації, новелю до закону про вивласнення, про допомогу державного скарбу при деяких довгоречинцевих позичках в заставних листах державного рільного банку. Проект цього закону уповажнює видати 4 і пів проц. заставні листи у висоті 50 міл. на довгоречинцеві кредити на родинні сплати, купно ґрунту з парцеляції та інші цілі звязані зі селянським господарством. Зчерги сойм прийняв проект закону у справі хліборобських довгів. Цей закон не має великого значіння, бо не розвязує основно пекучої справи віддовження селянських господарств. Він стримує покищо платність капіталу довгів селянських господарств до 30. червня ц. р. з тим, що відсотки і кошти від цих довгів треба платити. Осьтак справа основного поладнання віддовження хліборобства залишається не вирішеною. Далі сойм прийняв законопроект у справі зміни закону про ритуальний заріз згідно з поправками комісії. Проти зміни згаданого закону, що передбачує постепенне його касування, склав пос. Зомерштайн в імени жидівських послів рішучий протест заявляючи, що скасування ритуального зарізу нарушує релігійні почування жидівського народу, який не відступить від свого становища, хочби був наражений на велитенські жертви. Вкінці сойм прийняв законопроект про аптикарські палати відкидаючи поправку пос. Великановича до ст. 2, уст. 2 про мову урядування аптикарських палат.

Пополудні сойм приняв ще кілька законопроектів, між ними новелю до розпорядку президента з 1928 р. про контролю обезпечень та проект закону про публичну службу здоровля. На основі згаданої новелі до розпорядку про контролю обезпечень кооперативи, зокрема молочарські та хліборобські організації матимуть змогу обезпечувати домашні тварини своїх членів. Вкінці сойм приняв кілька ратифікаційних договорів.

☦ Посмертні згадки.

О. Омелян Радзикевич, парох у Вишенці Великій, янівський декан наділений крилошанськими відзнаками, радник Митрополичої Консисторії по тяжкій недузі, після приняття Найсвятіших Тайн відійшов у вічність дня 21. березня ц. р. в 57 році життя. На похоронний обряд, що відбудеться в суботу 25. березня в год. 8 рано у Вишенці Великій просить усіх знайомих

Рідня.

КОНАН ДОЙЛЬ.

7

Мумія число 249.

Сміт поглянув на нього з розкритими устами, тримаючи в одній руці папіроску, у другій згаслий сірник.

— Мої слова видадуться вам певно ще дивніші тим, що не можу подати вам причину. Я дістав чесне слово. Смію вам тільки сказати, що жити в сусідстві Белінґгема небезпечно.

— Що ви хочете цим сказати?

— Цього саме не можу вам пояснити. Послухайте тільки моеї ради і переселіться так, як це я зробив. Ми посварилися недавно; певно ви це чули, бо ви тоді сходили вдолину.

— Так, я чув вашу сварку.

— Це жахлива людина, Сміте, жахлива, повірте мені. Я мав уже якесь підозріння від того вечора, коли він зімлів. Пригадуєте собі? Потім я загнав його аж на край пропасти і він мені відкрив речі, від яких волосся ставало мені на голові. Хотів, щоб я був його спільником. Я не боягуз, але є речі, що переходять всякі межі. Дякую Богові, що він скинув маску скоріше, а то було б запізно; ви-ж знаєте, що він мав вступити до нашої родини.

— Це вже дуже гарно, Лі, — сказав на це Сміт, — але ви говорите або багато або замало.

— Перестерігаю вас...

— Коли ви маєте до цього причину, то ви може вже в якім випадку вязати ніяка присяга. Коли б я бачив, що злочинець закладає динамітовий набій, ніяка присяга на світі мені не заборонила б, щоб я йому не перешкодив.

— Але я не можу в цьому перешкодити йому, тому звертаю вам на це увагу.

— На що властиво?

— Щоб ви встерігались Белінґгема.

— Але це дітвацтво. Чому я мав би боятись його більше ніж іншого?

— Не смію вам сказати більше як те, щоб ви змінили помешкання. Поки ви там мешкаете, знаходитесь у постійній небезпеці. Я не твердж, що він хотів би вам пошкодити, але могло б так статись, бо він небезпечний сусід.

— Може я більше знаю, ніж ви думаете — сказав Сміт, дивлячись уважно на юнака. — А що якби я вам сказав, що хтось мешкає спільно з Белінґгемом?

Лі підскочив, бо не міг опанувати свого зворушення.

— Отже ви знаете? — спитався насилу.

— Жінка...

Лі упав знову в крісло, важко зідхаючи.

— На моїх устах печатка присяги. Не можу говорити.

— В ніякому випадку, — відповів Сміт встаючи — ваші слова не примусять мене, щоб я залишив помешкання, яке мені подобається. Свідомість, що Белінґгем міг би мені пошкодити, уважаю замалою причиною, щоб перенестись. Залишусь там, де тепер знаходжусь і тому, що вже пять година, прошу вибачення, але мушу відійти.

Розлучившись з малим юнаком кількома досить холодними словами він відходив з дивним настроем, наче сильний мужчина, що знає про близьку, хоч і неясну небезпеку.

Аберкромбі Сміт і в часах найзавзятішого студіювання любив трохи побавитись. У вівторок і пятницю правильно ходив відвідувати доктора Петерсона, що мешкав у чудовій віллі в Фарлінґфорді, півтора милі від Оксфорду. Петерсон був найкращим приятелем Смітового старшого брата Франциска, а його дім з доброю винарнею і багатою бібліотекою давав гарну мету для прогульки.

День по розмові з Лієм Сміт встав у 8-ій годині ввечір від книжки, щоб вирушити — як звичайно — на відвідини до доктора. В хвилині, коли хотів вже залишити кімнату, впав його зір на книжку, яку визичив йому Белінґгем і подумав, що треба б її звернути. Хоча Белінґгемова особа стала йому несимпатична, все-ж він не хотів бути нечемний супроти нього. Тому взяв книжку, зійшов сходами і застукав у двері свого сусіда. Не діставши відповіді, стиснув ручку і двері відчинились. Радуючись, що омине небажаної зустрічі, положив книжку на стіл.

Лямпа була прикручена, одначе це Смітові не перешкодило бачити всю кімнату. Все було тут незмінене: на стіні божки і звіринні голови, крокодиль, що звисав з стелі, стіл покритий папірусами і сухим листям. Деревляна дошка до праці стояла при стіні, але мумії тут не було. Нічого не свідчило про те, що Белінґгем мешкає в кімнаті ще з кимось і Сміт почав собі докоряти, що майже безпідставно підозрівав Белінґгема. Адже якби той скривав якусь таємницю, то певно не лишив би відчинених дверей.

(Далі буде).

СЕРВІТУТИ...

Урядовий законопроект і поправка пос. В. Болюха. — Теорія і практика міністра хліборобства.

Варшава, 21. березня.

Соймова комісія для справ хліборобства розглядала на кількох засіданнях два дуже важні законопроєкти, а саме: урядовий проєкт закону про ліквідацію сервітутів у воєвідствах: краківськім, львівськім, станиславівськім, тернопільськім і тешинській частині шлеського воєвідства та посольський законопроект у справі частинної карниції хліборобських довгів. Історія розглядання першого з тих законопроектів у комісії цікава і повчальна не лише з мотивів економічних.

Згаданий законопроект касує отсі сервітути:

1) право вирубувати чи брати дерево і також інші лісові продукти, що обтяжують чужі ліси чи поля;

2) право паші;

3) право брати траву або інші рослини;

4) усі інші сервітути, що повстали перед днем 1. січня 1909. р.

Стаття 4-а згаданого законопроекту передбачує устійнення **винагороди за скасований сервітут у висоті його 30-кратної річної вартости.**

Виступаючи в обороні найбіднішого селянського населення, український посол **В. Болюх** вніс поправку, по думці якої згадана винагорода мала б давати **50-кратну** суму річної вартости сервітуту.

Поправка українського посла мала — зрозуміло — на увазі виключно господарські моменти. Її подиктувала журба за відповідну рекомпенсату для найбіднішого підгірського населення, що залишиться небавком без сервітутів. Прийняли її покваппо усі польські селянські посли — члени хлборобської комісії, на чолі з референтом законопреекту послом **Рончковським.** Колиж згаданий законопроект найшовся у мин. суботу на соймовому пленумі, пос. Болюх зі здивуванням ствердив, що у соймових друках не залишилося ні сліду по його поправці. На його негайну інтервенцію польські людові посли дискретно дали зрозуміти, що українська поправка декому небажана...

У висліді на пленумі сойму поправка перепала. Голосували за нею **українці і кількох поляків з віцемарш. Длугошом.** Отже селяни вичислених воєвідств діставатимуть ледви 30-кратне відшкодування.

А згодом все виявилося докладно. Ініціятива перебороти українську поправку вийшла — як кажуть — **з міністерства хліборобства,** керманич якого перестерігає прилюдно про шкідливість гасла: „Ані пяди землі українцям..."

Здивовані, питаємо тоді одного визначного польського селянського діяча:

— Якже так, міністр хліборобства відомий з того, що боронить дрібних господарств, а тут не хоче дати селянам вищого відшкодування?

На це той посол з дискретною усмішкою:

— Не забувайте, що відшкодування за сервітути даватимуть найчастіше землею. Між числом 30 і 50 — велика ріжниця. Для польських хлопів можна буде зрештою увести **вищу оцінкову таксу,** себто признати їм більше землі. Міністерство хліборобства — як бачите — не забуло про відому земельну протиукраїнську девізу, і на цей раз взяло в оборону **л'дичів,** яких так завзято поборює у свому **„Зеспулі"...**

В світлі такої практики, освітленої опінією незалежного польського діяча, як дуже **паперові** стають усі тернопільські, луцькі і „млодо-вейські" заяви п. міністра Понятовського!...

КТВ.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 23. березня 1889.

„НЕХАЙ ОБЕКТИВНІШЕ ОСУДЯТЬ".

У своїй промові виголошеній у дискусії над буджетом міністерства шкільництва у віденському парляменті посол о. Озаркевич сказав між іншим:

„Русини не мають ніякої надії, щоби сойм дав їм якунебудь гімназію. Це видно з найновішого досвіду з перемиською гімназією. Тож русини мусять звертатися зі своїми петиціями до державної ради і уряду. Нехай ті два фактори на основі своїх прав візьмуть в опіку культурну сторону руського народу, нехай обєктивніше осудять і признають справедливі потреби і права руського народу".

ПАШІЧ ВЕРНУВСЯ...

Білгород, 23. березня. Приїхав сюди Пашіч, якого місто привитало дуже торжественно. В торжестві взяв участь також уряд. Пашіч замешкав у Ташановича.

РИСІ В КОСОВІ.

Від осени минулого року якийсь дикий звір робив по селах великі шкоди селянам, бо в білий день на пасовиськах у Монастирську, Соколівці, Пістині, Шешорах, Брустурах і Прокураві нападав на вівці, кози і телята, убивав та пожирав їх; так погибло до 40 штук. Лісничий Оскар Альс почув одного разу виск серни, побіг туди і знайшов роздерту серну, що ще рухалася, але хижака не було. Альс затроїв мясо серни стрихніною, а на другий день знайшов на тому місці дві самиці рися затроєні серниною.

— **Припинення українських товариств у Воскресінцях.** Коломийське повітове староство припинило діяльність всіх українських товариств у Воскресінцях, значить чит. Просвіти, кружок РШ, Сільського Господаря, Союзу Українок, чит. Скали та Каменярів. Причиною припинення українських товариств було те, що, як подає польська преса, солтис вивісив на громадськім будинку державний прапор, однак той прапор хтось скинув. Поліційне слідство мабуть виявило, що прапор скинули тамошні націоналісти.

— **Виселили.** Адміністраційна влада наказала інж. агрономові Дмитренкові, який працював у філії „Сільського Господаря" у Стрию покинути границі повіту найдалі до 21. квітня ц. р. Інж. Дмитренко не займався зовсім політичними справами і дбав лиш про хліборобське виховання сільської молоді Стрийщини.

— **Бють шиби в Судовій Вишні.** В ночі з 15 на 16. ц. м. невідомі справники вибили шиби в Народньому Домі (велика саля) у Судовій Вишні. В ночі 17. на 18. вибито шиби в канцелярії адвоката Володимира Гаєцького (міститься в Народньому Домі) та у мешканні проф. Івана Молещія. Камінь, який влетів крізь вікно до мешкання малощо не вбив маленької донечки Івана Молещія Зені, яка спала в ліжечку під вікном.

— **Контроля метрик.** 18. ц. м. поліція в Судовій Вишні забрала з доручення прокуратора метрикальні книги від управителя тамошньої парохії о. Осипа Яхимовича. Пополудні книги поліція звернула.

„Діло" перестало знову приходити до Луцька.

Від понеділка 13. п. м. знов перестало приходити до Луцька „Діло". Не дістають його навіть передплатники, між ними навіть канцелярія єпископа Полікарпа.

НОВИНКИ

24 БЕРЕЗЕНЬ

ПЯТНИЦЯ

Ст. ст. 11. березня 1939.

Софронія.

Лат. Гавриїла.

Сонце: схід — 5.19, захід — 17.42.

Місяць: схід — 7.16, захід — 22.21.

Завтра: 25. березня. Субота.

Ст. ст. 12. березня 1939.

Теофана ісп.

Лат. **Благовіщення П. Д. М**

Сонце: схід — 5.17, захід — 17.44.

Місяць: схід — 7.52, захід — 23.26.

—o—

— **Повне видання творів Лесі Українки в 10 томах** в передплаті 35 зол. Замовлення в ратах по зол. 5 або за готівку зол. 30 просимо надсилати на адресу В-ва „Українська Книгоспілка", Львів, вул. Оборони Львова ч. 14. Вже вийшов з друку IV. том. 434 —?

— **Ширші сходини львівської Дружини Княгині Ольги** відбудуться в пятницю 24. березня ц. р. в 6-ій годині вечора в домівці організації (Сикстуська 46). На деннім порядку: гутірка на тему **„Останні міжнародні події".** Дискусію звінчіює п. Мілена Рудницька. Просимо членок численно явитися. 637 1-2

— **Центральні і збірні антени** інсталює згідно з обовязуючими приписами Городського Староства — Електротехнічна фірма „Е-ском" — Львів, Сикстуська 29, тел. 203 30. 129

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до повнення. Тел. 291-51 1132 91-1 10

— **Великопістні реколекції для інтелігентних мужчин** відбудуться заходом Т-ва оо. катехитів у церкві св. Духа в днях від 26—30. березня, себто від неділі до четверга включно, в год. 6. вечором. Сповідь у пятницю 31. березня від год. 5-ої попол. Св. Причастя в суботу 1. квітня в год. 7.30 рано.

— **Загальні Збори Окружного Комітету Т-ва Підтримки Будови Народніх Шкіл** відбудуться в суботу 25. ц. м. в год. 17. в салі Промислово-Торговельної Палати при вул. Академічній 17 із звичайним порядком нарад.

— **Установчі Збори Українського Католицького Інституту Церковного Зєднання ім. Митр. Рутського у Львові** — з непередбачених причин відложені. Новий речинець зборів буде проголошений в найближчому часі.

— **Арештування українців у Львові.** У вівторок 21. ц. м. арештувала львівська поліція у Студентській Домівці при вул. Землковського та у приватних домах багато молодих українців, робітників і студентів, між іншими Чемеринську Ольгу, Вітошинського, Мітрінгу, Стирану, Кордубу, Музику.

— **За метрики.** Завідателя парохії в Бруховичах о. Степана Воробця, звільненого окружним судом у Стрию на його виїздній сесії в Долині, засудив апеляційний суд у Львові на 6 місяців арешту з припиненням за вписи в метриках призвищ так, як вони звучали в українській мові.

— **Нова латинська парохія у львівській епархії.** Від 1. ц. м. відчинили в Заруддю пов. Зборів нову парохію латинського обряду. До тієї парохії належать такі місцевости: Пробіжна, Озерянка, Лавриківці, Пліскани, Товстолохи, Урлів і Заруддя зі Заруддкою.

— **Навіть підчас нещасливого випадку крадуть.** При вул. Городецькій біля рафінерії спирту трамвай „8" потрунув 29-літнього Збігнева Данцевича, урядовця маєтку Сапіги в Білці пов. Борщів, при чому Данцевський сильно вдарився й покалічив собі голову. Данцевича повезли таксівкою до Рятункового Поготовля, відтак до шпиталю. У шпиталі Данцевич ствердив, що підчас тієї пригоди пропало йому 30 зол. готівки.

— **Солтис-дефравдант.** Борщівський городський суд засудив на 2 місяці арешту солтиса Піщатинців М. Мельничука, який присвоїв собі 40 золотих, що їх дістав продаючи громадську кукурудзу.

— **Поліціянт вимордував родину та відібрав собі життя.** Постерунковий Франц Залевський застрілив жінку і двоє дітей (які тоді спали) й відобрав собі життя. Як подають часописи, причиною був мабуть нервовий розстрій.

— **Трагічний випадок лещетаря.** 19. ц. м. підчас лещетарських змагань в Орові к. Борислава прокурент Б. Г. К. у Дрогобичі Ігнатій Леховичч, відомий польський спортовець, капітан „Юнака" зїздив на лещетах з гори так нещасливо, що настромився на ціпок, зломив собі носову насаду при чому ціпок застряг у лівім оці та сильно пошкодив. Лікарі побоюються, щоб Лякович зовсім не стратив ока. Трагічна пригода спортовця викликала у Дрогобичі сильне враження.

— **Смертельний стріл на стрільниці.** На малокаліброві стрільниці у Глинику Маріямпільськім (Новий Санч) відбувалися вправи у стрілянні до щитів на 50 м. Коли тамошній директор рафінерії інж. Генрих Венгжин вистрілив девятий із черги раз, саме в тім менті робітник рафінерії Йосиф Домбровський вихилився зі схову біля щитика. Куля поцілила його в зад голови і застрягла в мізку, спричинюючи негайну смерть. Поліція повела слідство, щоб ствердити, хто винен у цьому випадку.

— **Дві камяниці, три жінки.** 37-літній Ґедале Панський із Бендзіна, власник двох камяниць покинув жінку й діти. Ціла подія виглядає так: Панський виїхав перед 5 роками з Бендзіна до Криниці, будімто за працею, залишивши жінку й діти без ніяких життєвих засобів. За тих 5 літ Панський не давав про себе ніякого знаку життя, тому теж жінка почала шукати за загубленим. Небавом Панський знайшовся, але виявилося при тім, що він за той час успів двічі оженитися, при чому востаннє мешкав із третою жінкою у Краснику. Найцікавіше з цілої халепи те, що Панський приїздив тайком кожного місяця до Бендзіна, щоб заінкасувати чинші від адміністратора своїх камяниць. Очевидно жінка ч. І не погодилася з новою ситуацією і зложила проти Ґедалія Панського скаргу. Суд признав Панського винуватим, засудив його на 1 рік вязниці та на 5.000 зол. для законної жінки й дітей.

— **Арештували данціґського жида Євельовського.** На доручення прокуратури з Ґдині поліція арештувала землевласника, данціґського жида Юліяна Євельовського із місцевости Мали Кацк під Ґдинею. Євельовського арештували у звязку з незвичайно шкідливою акцією того маєтку Мали Кацк, яка виставила польський державний скарб на величезні матеріяльні шкоди. Євельовський був перед гітлерівським режімом довголітнім сенатором у Данціґу, де доробився великого майна і замешкав у Вжещу у віллі б. кронпрінца, що її він купив для себе. Коли ж гітлерівський режім зліквідував його маєтки, Євельовський виїхав до Льондону. Тепер із невідомих причин він повернувся до Ґдині й там його арештували. Арештування Євельовського викликало помітне враження не тільки у Ґдині, але теж і в данціґській пресі.

— **Два роки вязниці за знущання над звірятами.** Суд лавників у Данціґу розглядав небуденну справу. На лаві підсудних засів Іван Зевальд, який доїв корови в одному з маєтків на тереві Данціґу. Він знущався над коровами, бив їх, аж вкінці свідки, яким було вже забагато знущань подали Зевальда до поліції. Поліція справді переконалася про стійність закидів, бо приловила Зевальда на горячому вчинку як він знущався над коровами та арештувала його. Хоч підсудний не признавався до вини, то свідки підтвердили всі заміти і Зевальда засудили на 2 роки вязниці.

— **Спадкоємці Толстого дістали 150 міліонів леїв.** Спадкоємці Льва Толстого дістали від румунського уряду 150 міліонів леїв відшкодування за вивласнені свого часу в користь держави величезні лісові добра в Басарабії, які були колись власністю славного письменника.

— **Відчинили саркофаг тестя короля Соломона.** Король Фарук взяв участь у відчиненні саркофагу короля Шікгака в місцевости Сан-Сантага, відомій у старовині під назвою Таніс. Король Шікгака, був, як подають перекази, тестем короля Соломона. У могильній кімнаті знайшли саркофаг із базальту в д. добрім стані. Коли саркофаг відчинили, знайшли в ньому добре законсервовану мумію короля. Мумію будуть просліджувати вчені.

— **Румунський жид застрілив німецького туриста.** У Брашові (Семигород) тамошній жид застрілив німецького туриста Гельмара Форста, що із цікавости хотів увійти до мешкання жидівської громади. Коли жидівка, яка стояла при вході, почула, що гість говорить по німецьки, не хотіла його впустити. З того счинилася суперечка, підчас якої муж тієї жидівки на прізвище Люкалю застрілив туриста.

— **„Залізний лист" для кореспондентів.** „Форін Офіс" робить заходи, щоб дістати т. зв. „залізний лист" для трьох англійських журналістів, які від тієї пори, як німецька армія зайняла Прагу, стали добровільними вязнями у британському посольстві у Празі. Тими поневільними вязнями посольства є: кореспондент „Ню Кронікл"—Даґляс Рід, „Ексчендж Телеграф"—Смолет і кореспондент „Дейлі Телеграф-у" — Ґеді.

— **Батя закладає фабрику в Юґославії.** Чеський промисловець д-р Ян Батя виїхав із Любляни до Трієсту, перебувши кілька днів у своїх фабриках в Борові н. Дунаєм. Тамошні кола запевнюють, що Батя вспів вивезти з Чех 15 міліонів корон. Як подають загребські часописи, Батя хоче вибудувати в Юґославії ще другу фабрику обуви, а саме в Новім Саді. В новій фабриці працюватиме 8000 робітників.

Зі судової салі.

ЗА НАМАГАНИЙ ПЕРЕХІД ГРАНИЦІ.

Дня 17. березня ц. р. відбулася перед самбірським окружним судом на виїздній сесії в Турці розправа проти **Дмитра Стецюка** з Вербова, повіт Бережани. Суд засудив його за намаганий перехід границі, намір ухилитися від обовязку військової служби та намір вступити до чужої військової організації (Січ) **на кару 2-літньої вязниці.** Від закиду злочинну державної зради з арт. 97 к. к. (приналежність до ОУН) суд його звільнив. Боронили адвокати: д-р Іван Роґуцький із Самбора і д-р Василь Бабій з Турки.

За такі самі провини відповідали перед тим самим судом дня 17. березня **о. Йосафат Кабарівський,** парох Шандрівця, **Евген Літинський та Луць Клим і 16-літній Мирон Літинський.** Перші три сидять у слідчому арешті від 6. листопада 1938, останній відповідає з вільної стопи. Розправу відложили, бо прокуратор в останній хвилині покликався на нові докази. Боронили адвокати: д-р Іван Роґуцький із Самбора і д-р Кость Паньківський зі Львова.

ПІД ЗАМІТОМ „РУЩЕНЯ НАЗВІСК".

В останніх днях доручено кільком священикам у Турчанщині акт обвинувачення за провини з арт. 287 к. к. („рущене назвіск"), поповнені в той спосіб, що в метрикальних книгах вписували родові прізвища Шуміньскі, Тимінські і т. п. як Шумінський, Тимінський і т. д. Акт обвинувачення дістали між іншими: **о. Юрій Гнатишак** з Дильової, **о. Омелян Гомза** з Багнового й **о. Михайло Конюшко** з Розлуча.

З кна.

КІНО „ЕВРОПА": „ҐУНҐА — ДІН".

Ґунґа-Дін — герой баляди Редіярда Кіплінґа дуже популярної в Англії. Молодий індус, водонос шотляндського полку, всією душею відданий білим воякам, що прийшли до його краю. Він усім захоплюється — одностроями, зброєю, парадами. Він сам мріє про те, щоб стати вояком, мріє — очевидячки — безнадійно. Ґунґа-Дін задоволений тим, що може вчитися вправ поза шопою, де вояків муштрує добросердий сержант. Раз полк попадає у халепу; тоді молодий індус проявляє геройство, щоб рятувати білих і гине. Він дослужився воєнної почести щойно по смерти, на пишному похороні.

Як уже ми це бачили в попередніх кольоніяльних фільмах, тлом стає тут побут Індії, серед якого просуваються довгі кольони анґлійських військ. Місцеве населення має між собою змовників і бунтарів, які збираються у святині серед обрядових жертв, складаючи присяги на боротьбу проти завойовників. Бачимо тут теж вужі-кобри і слони. Боеві картини преґарні. Одна з найкращих сцен — погоня кінноти за розсипаними повстанцями. Як люди гинуть настромлені на списи! — аж страшно дивитись. Головні ролі трьох сержантів грають відомі артисти Віктор Мек-Ляґлен, Кері Ґрант і Даґляс Ферб енкс, молодший. У фільмі бачимо теж постать самого Кіплінґа, що, як відомо, був в Індії журналістом і стежив за неодною подією. Фільма має великий успіх.

Чи знаєте Ви, кілько є неписьменних у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та свідомі? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ", що її видала „Просвіта" в ціні 50 сот. за примірник. Придбайте собі її якстій! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

Зі сцени й естради.

ВЕЧІР КРУЖКА РІДНОЇ ШКОЛИ ІМ. ГАННИ БАРВІНОК.

17-го ц. м. відбувся вечір українських пісень та оперових арій заходом кружка Рідної Школи ім. Г. Барвінок при вул. Мохнацького ч. 12. Цей кружок придбав собі малу, але привітну, ясну, акустичну салю з малою сценкою та добрим фортепіяном. Ця саля може нераз стати у пригоді малим виставам, головно дитячим, чи відчитам на культурні теми для обмеженого гуртка слухачів. Кружок вже використовує свою домівку для гарної культурної праці.

Згаданий вечір мав у своїй програмі твори Лисенка, О. Нижанківського, Лопатинського та інших, при співучасти наших молодих співочих сил: Рени Яросевич, Софії Гаврищук, М. Старицького та Л. Рейнаровича. Всі вони розпоряджають гарним голосовим матеріялом, підготовили дбайливо свої точки і численна дібрана публика витала їх щиро. Жаль, що деякі з виконавців не мають нагоди поглибити своїх студій та розвинути своїх природних даних у більшому музичному осередку та серед сприятливіших обставин.

Дописи.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Ліквідують українські товариства. Кременецьке старосто 16. березня ц. р. припинило діяльність 2-х філій Українського Добродійного Т-ва: в м. Шумську і в с. Цецеківці, кремянецького повіту. Мотив: ведення політичної діяльности.

Заборона академії в честь Шевченка. Кременецьке старосто заборонило без подання будьяких причин уладити 26. березня в с. Літовищах, кремянецького повіту, академію на спомин 125-их роковин народження Т. Шевченка.

Спорт.

ПРОГУЛЬКА ДО СЛАВСЬКА.

Філія К. Л. К. Львів уладжує в неділю 26. ц. м. спільну лещетарську прогульку до Славська популярним поїздом. Відїзд у год. 6.10. Збірка на двірці перед відїздом поїзду.

УКРАЇНА — ЛЕХІЯ.

В неділю 26. ц. м. відбудуться перші цього року змагання копаного мяча за першенство Окружної Ліги між Україною і Лехією. Обі дружини виступлять у своїх найліпших складах. Ці змагання відбудуться в год. 15. на грищі Погоні. В год. 13. відбудуться на грищі Т. З. Р. змагання за першенство А-кл. Україна II — Лехія II.

Ціни вступу популярні. Для членів СТ Україна знижка.

Провід СТ Україна, як господар змагань, просить глядачів і своїх симпатиків поводитися на змаганнях спокійно і по спортовому, щоб не наставляти Т-ва на зайві прикрості.

НОВІ РЕЧИНЦІ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Новий календарик змагань Окружної Ліги виглядає остаточно по довгих торгах так:

26. 3. УКРАЇНА — ЛЄХІЯ, Погонь Стрий — Юнак, Корона — Погонь І Б, Чорні — ВКС, Ресовія — Гасмонея, СЯН — РКС.

2. 4. ЮНАК — УКРАЇНА, Польонія — Погонь І Б, Лєхія — Ресовія, Гасмонея — Корона, Погонь Стр. — Чорні, ВКС — СЯН.

9. 4. Ресовія — Юнак, ПОГОНЬ І Б — УКРАЇНА, Гасмонея — Погонь Стр., Чорні — РКС, ПОЛЬОНІЯ — СЯН.

10. 4. Лєхія — ВКС.

11. 4. УКРАЇНА — СЯН.

16. 4. Корона — Юнак, Гасмонея — Погонь І Б, ПОЛЬОНІЯ — УКРАЇНА, Чорні — Ресовія, Лєхія — РКС.

23. 4. Юнак — Лєхія, Погонь І Б — Погонь Стр., ВКС — УКРАЇНА, РЕСОВІЯ — СЯН, Корона — Чорні, Польонія — РКС.

30. 4. РКС — Юнак, СЯН — ПОГОНЬ І Б, ПОГОНЬ СТР. — УКРАЇНА, ВКС — Чорні, Гасмонея — Ресовія, Польонія — Корона.

7. 5. Юнак — ВКС, Корона — Ресовія, Чорні — Погонь Стр., Гасмонея — РКС, СЯН — ЛЄХІЯ.

14. 5. ЮНАК — СЯН, Погонь І Б — Ресовія, УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ, ВКС — Погонь Стр., Лєхія — Корона, Чорні — Польонія.

18. 5. РКС — УКРАЇНА, Польонія — ВКС, Ресовія — Погонь Стр., СЯН — ЧОРНІ, Гасмонея — Лєхія.

21. 5. Чорні — Юнак, Погонь І Б — ВКС, УКРАЇНА — КОРОНА, Ресовія — ВКС, Погонь Стр. — Лєхія, СЯН — ГАСМОНЕЯ.

28. 5. Юнак — Польонія, РКС — ВКС, Ресовія — Лєхія, Корона — Погонь — Стр.

4. 6. Гасмонея — Юнак, Погонь І Б — РКС, УКРАЇНА — РЕСОВІЯ, Корона — ВКС, Чорні — Лєхія, Польонія — Погонь Стр.

8. 6. Юнак — Погонь І Б, ЛЄХІЯ — УКРАЇНА, СЯН — ВКС, Ресовія — Польонія, Погонь Стр. — РКС, Чорні — Гасмонея.

16. 6. Лєхія — Погонь І Б, УКРАЇНА — ЧОРНІ, ВКС — Ресовія, КОРОНА — СЯН, Польонія — Гасмонея.

18. 6. УКРАЇНА — ЮНАК, Чорні — Погонь І Б, ВКС — Гасмонея, РКС — Корона, СЯН — ПОГОНЬ СТР., Лєхія — Польонія.

Звертаємо увагу нашим Впов. Передплатникам, що наше конто П. К. О. є тільки

504.060

Конто ч. 143322 ліквідуємо цілковито, тому просимо старі складанки з цим числом знищити.

Листування Редакції.

Вп. Авторці нарису „Ви, що дали свідоцтво правді“: Не піде, бо не пройде. Газети безплатно на подану адресу висилати не можемо.

Вп. В. Цецин, Чернівці: Посвідку вислали вже. Бажані числа „Діла“ також.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 23. III. год. 7.30 „День без брехні“.
Пятниця 24. III. год. 7.30 „Маскарада“.
Субота 25. III. год. 7.30 „Маскарада“.
Неділя 26. III. год. 3.30 „То більше як кохання“; год. 7.30 „Маскарада“.

Театр Рівнородностей.

В четвер 23. пятницю 24 і суботу 25. III. вистав нема.

Театр Й. Стадника.

ПЕРЕМИШЛЬ:
23. III. Хам.
24. III. Чорноморці.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РАВА РУСЬКА:
24. III. Дай серцю волю.
НЕМИРІВ:
25. III. Після Бескиду.
26. III. Дай серцю волю.
27. III. Невольник.
28. III. Гетьман Полуботок.
ЯВОРІВ:
29. III. Після Бескиду.
30. III. Дай серцю волю.
31. III. Мати Наймичка.
1. IV. Невольник.
2. IV. Гетьман Полуботок.
3. IV. Безталанна.
4. IV. За молдаванський пресіл (прем.).

КІНА.

АМПІР: „Украдене життя“ з Елисаветою Бергнер.
АПОЛЬО: „Білий мурин“.
АТЛЯНТИК: „Три вальси“ муз. фільм Штравса, реж. Людвика Бергера.
БАЙКА: „Підводний човен ч. 9“ і комір. гротеска.
БАЛТИК: „Пригавка брехня Ніни Петровни“.
ВАНДА: „Адміралів син“, „Так то ділмата“.
ГРАЖИНА: „Сигнали“.
ЕВРОПА: „Гунга-Дін“.
КАСИНО: „Великий вальс“ із Луїзою Райнер.
КОПЕРНИК: „Три серця“.
МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері“.
МЕТРО: „Капітан Корсорат“, „Зоря Ріваєри“.
МІРАЖ: „Модельна“.
МУЗА: „Царівна Снігурка“.
ПАКС: „Мандрівний паріс“ (Цара Беннет).
ПАЛЯС: „Сука“ (Лоретта Йонг, Аннабелля, Тирон Павер).
РАЙ: „Остання бригада“.
РІАЛЬТО: „Верандова коприцюска“ (Даніеля Дарйо).
РАЙСІ: „Дівча“ на ... Морадаце
СВІТ: „Жесенте“, „Лот і Патапон як [illegible]“.
СВІТОВИД: „Лосвяра“, „Клинь ...“.
СТІЛЬВЕР: „Гібральтар“ і ревю.
ТОН: „Експрес на Індійському шляху“, „Банїт“.
УТІХА: „Царський курєр“ і ревю.
ХИМЕРА: „Сержант Беррі“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(Марійський Майдан)
„Битва під Лімановою і Старим Санчом“

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 23. березня 1939.

7.00 Ранішній дзвінок, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Малий Шопен на вакаціях, муз. порадник для вселюдних шкіл, 11.25 Оперетові мельодії на різних інструментах, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Концерт балад, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка технічна з молоддю, 15.15 Клопоти та ради: Драма в родині, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дзвінок, 16.06 Господарські вістки, 16.20 Ужиткові звіріта у рільнім господарстві, 16.40 Форт., 17.10 Боротьба з нещасливими випадками, 17.20 Люлі — Рамо, камеральна орх., спів, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: „Як сіяти льон і коноплі“, комунікати Рільн. Т-ва, Пісні (тенор), форт., 18.30 Муз. авд., орх., хор, сол., 19.00 Розр. концерт, орх., сол., вок. квартет, гармонія, 20.35 Веч. дзвінок, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Концерт хору, 21.35 Гутірка про Коперника, 22.05 Спортові вістки, 22.10 Трансм. з життя, 22.30 Фільм. огляд, 22.40 „Катріна“ фрагм. із повісти Салі Сальмінен, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 24. березня 1939.

7.00 Ранішній дзвінок, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Весняні роботи в городі, ради, вістки, музика з пл., 11.00 Для шкіл, Лісове, 11.25 Солрам, музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Дрібнички для дітей, 14.30 „Пуцо“ фрагм. із Вайсенгофа, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гокус покус, авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Сальон орх., 16.00 Пополудневий дзвінок, 16.06 Господарські вістки, 16.20 Христові страсти та людські терпіння, гутірка з торами, 16.35 Смичк. квартет, 17.00 Сотні рекордів польської бібліотеки в Парижі, 17.20 Спів, 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Із музики родини Бахів, камер. концерт, форт., смичк. ансамбль, 18.30 Хлопці із спорт. клюбу „Оріон“, 19.05 Розр. концерт, орх., тенор, 20.35 Веч. дзвінок, метеорольог. вістки, спорт програма на завтра, 21.00 Не чемно, фейл. Старого Доктора, 21.15 Симф. концерт, 22.30 „Перше кохання“ фрагм. із повісти, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 25. березня 1939.

7.00 Ранішній дзвінок, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розр. музика з пл., 8.30 Ранішні вістки, 11.00 Спільні пісеньки, авд. для шкіл, 11.35 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр ... для дітей: Історія про ... , 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий дзвінок, 16.06 Господарські вістки, 16.20 Літ. хроніка, 16.35 Скрипк. сонати, 17.10 Кишенькова електр. ліхтарка, 17.20 Концерт реліг. музики, хор, органи, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Нова Лодзь у ех. Франції; Авд. для молоді, 19.15 Трансм. з Брюселі: Популярний віконд: орх., спів, 20.35 Веч. дзвінок, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.07 Орх.; у перерві в год. 21.30 Пісеньки, співає М. Фог, 22.20 Година несподіванок, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 23. березня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Мельодії Лінке і Легара, 20.00 Вечір танку, БІЛГОРОД 20.30 Концерт орхестри кор. гвардії, 21.30 Спів, БУДАПЕШТ 22.20 Циг. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Камор. музика, 19.20 Італ. пісні, форт. музика, **19.50 Українські вістки,** 20.00 Спів, форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.30 Давня віденська камер. музика, 18.15 Репортаж із подорожі, 19.15 Нар. мельодії з Катальонії, 21.00 „Іль піколо Мара“ оп. Маскапія, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, 21.00 Нап. гимни, 23.15 Танц. музика, ПРАГА 21.10 Концерт орх., РАДІО ПАРІ 21.15 Форт., 21.30 Опера, РИМ 21.00 Нап. гимни, опісля Симф. концерт, СОФІЯ 17.30, 17.45 Популярна і легка музика.

Пятниця, 24. березня 1939.

БЕРЛІН 19.00, 21.00 Розр. музика, БЕРОМІНСТЕР 21.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 18.00 Танк. музика, 18.50 Циг. музика, 22.40 Комунікати в різних мовах, ВІДЕНЬ 20.10 Симф. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.30 Пісні та музика, 20.10 Концерт, МІЛЯНО 20.30 Розр. музика, МЮНХЕН 22.30 Розр. музика, ПРАГА 18.25 Військ. орх., РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 Форт., 21.15 Пісні, 21.30 „Ля Шанделія“ ком. Мюсета, РИМ 21.20 Симф. концерт, СОФІЯ 18.15 Популярна музика, 19.00 „Трістан і Ізольда“ оп. Вагнера.

Субота, 25. березня 1939.

БЕРЛІН 20.10 Розр. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Нар. музика, БУДАПЕШТ 18.35 Орх., 22.40 Комунікати в різних мовах, ВІДЕНЬ 18.40 Орх., сол., **19.50 Українські вістки,** 20.10 Вечір танку, ГАМБУРГ 20.10 „Весела вдова“ оп. Легара, ДРОЙТВІЧ 19.45 Орх. концерт, МІЛЯНО 19.20 Розр. музика, 21.00 „Дівчина зі Заходу“ оп. Пуччіні, ПРАГА 20.30 Оперета, 22.35 Джез, РАДІО ПАРІ 19.15 Авд. для наймолодших, 21.15 Скрипка, РИМ 19.10 Арабська музика, 22.30 Розр. музика, СОФІЯ 18.45 Вок. авд., 19.30 Бетовенівський концерт, 19.55 Спів, 21.45 Легка музика.

Біржа.

Львів, 22. березня 1939.

ГРОШІ

Бельґи бельґ. 89.62—89.47, Долари америк. 5.29.50—5.29.00, Долари канад. 5.27.90—5.27.00, Фльор. гол. 281.60—281.32, Франки франц. 14.11—14.10, Франки шв. 120.15—120.10, Фунти англ. 24.93—24.91, Гульд. данц. 100.25—100.25, Кор. данські 111.28—111.18, Корони норв. 125.27—125.17, Корони шведські 128.37—128.27, Ліри іт. 16.60—16.60, Марки фінляндські 10.70—11.01, Марки нім. срібні 25.50—24.50.

Акції.

Банк Польський 128.00, Цукор 37.50—37.75, Вугіль 41.75—42.00, Ліпльпоп 94.5—94.25, Моджеїв 21.00—21.75, Островець 82.25—81.25, Стараховичі 60.25—60.00, Жирардів 65.00—66.00.

Папери.

5 і пів внутрішня 65.75—67.00, 3 інвестиц. 1 ем. 90.00, серія 00.00—98.00, 3 ем. 89.50 серія 9.00—400.00, 5 конверсійна 70.00, 5 колійова 68.00—69.00, 4 прем. дол. 150—, 4 консолідаційна 97.50—67.50.

Тенденція дещо слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 22. березня 1939.

1 кг. масла дес.	3.5
1 кг. масла бочк.	3.0
1 л. молока	сот. 17—18
1 кг. яєць	зол. 1—

Тенденція на все вдержана.

ОПОВІСТКА.

Звичайні Загальні Збори Повітового Кредитового Товариства у Львові відбудуться в пятницю 24. березня в. р. о год. 10 в льокалі при вул. Оборонців Львова 4. — **Надзірна Рада.**

Звичайні Загальні Збори кооп. „Українське Народне Мистецтво“ зар. спілки кооп. з обм. поруч. у Львові відбудуться 29. березня 1939 р. в год. 3-ій пополудні в льокалі клюбу „Нової Хати“ Ринок ч. 10 II п. з таким порядком нарад: 1) Відкриття Зборів, 2) Відчитання протоколу попередніх Загальних Зборів. 3) Відчитання звіту з попередньої ревізії з рамени Р. С.У.К. 4) Звіт Управи і Надзірної Ради з діяльности за 1938 р. 5) Затвердження білянсу за 1938 р. 6) Розділ чистого зиску. 7) Вибір трьох членів Надзірної Ради. 8) Затвердження буджету на 1939 р. 9) Означення висоти зобовязань Кооперативи і кредиту для одного члена. 10) Внески і запити. Річні звідомлення і білянс виложені в льокалі Кооперативи для перегляду членам. — **Надзірна Рада.**

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyckyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“ Львів Ринок 10.